

איש לרעהו

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כ טבת תשס"ח שבת - ירושלים 4:04 תל-אביב 4:18 חיפה 4:07 מוצ"ש - ירושלים 5:20 תל-אביב 5:21 חיפה 5:19

פרשת שמות

נושא בעול עם חברו

להרגיש ולהשתתף בצערו של חברו או בשמחתו ולשאת בעול עמו !

נלמד מהפסוק: "ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם" (פרק ב"א)

וכתב רש"י: נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם". הנה כי כן, משה רבינו לא הסתפק בעצם הידיעה על סבלותם של בני ישראל וההשתתפות מרחוק בצערם אלא "נתן עינו ולבו". כלומר: יצא מארמונו המפואר והשליט של פרעה, כדי לראות בעיניו ולחוש בגופו את סבלות אחיו המעונים, ולסייע להם בפועל כאילו היה אחד מהם.

וביתר ביאור יש לומר עפ"י מה שהבאנו בשם הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל (בעלון "כי תצא" תשס"ז) בביאור הפסוק "לא תוכל להתעלם" שישנן שני סוגי העלמות. ישנה העלמה גשמית שמעלים את עיניו מהאבידה, וישנה העלמה רוחנית שהוא חוסר שימת לב על הדבר. ולפי"ז אזהרת הכתוב "לא תוכל להתעלם" היא לא רק לא להעלים את עיניו מן האבידה אלא גם לתת את כל שימת ליבו בשמירתה.

הוא שהדגיש רש"י בפרשתינו: "נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם" לא הסתפק משה רק בראיה הגשמית, אלא נתן את כל שימת לבו על צרת ישראל וצורכיהם. נשיאה בעול אמיתית היא רק זו המשתלבת עם מלוא שימת הלב. וגם כשמסייעים לזולת לא עושים זאת רק כדי לצאת יד"ח ומן השפה ולחוץ. אלא עם כל תשומת הלב ועם כל התחושה שצרת זולתו היא גם צרתו.

לפי"ז יאירו לנו הפסוקים בפרשת הכנסת האורחים של אברהם אבינו: נאמר על אברהם (בראשית י"ב): "וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים... ושוב חוזר הפסוק: "וירא וירץ לקראתם". ותמוה כפל הלשון של "וירא"? אלא ה"וירא" הראשון מדבר על "ראיית העין" כפשוטו. ואילו ה"וירא" השני מלמד על שימת לבו בצרכי האנשים ולכן רץ לקראתם וכו'.

נושא בעול סבלם של ישראל

מעשה במושל ערבי בירושלים שביקש תואנות להתעלל ביהודים. הלך והפיץ עליהם בפומבי, דיבה שפלה, כאילו מלעיגיגים חכמי ישראל לדת הישמעאלים, באומרו לעורר עליהם את חמת ההמון הפראי. אימה ופחד אחזו ביהודי העיר. אולם הצדיק המקובל **רבי שלום שרעבי זצ"ל** הרגיע את הרוחות, בהבטיחו, שלא יאונה ליהודים כל רע.

והנה עוד באותו יום חלתה בתו של העריץ הערבי במחלה אנושה. הרופאים שהוזעקו אל מיטתה, לא יכלו למצוא לה מזור ותרופה, ומצבה החמיר שבעתיים. יעצו לו חכמיו לפנות אל הקדוש היהודי, רבי שלום שרעבי, ששמעו הולך לפניו כעושה נפלאות ובודאי יושיעו.

פנה המושל אל רבי שלום והפציר בו לבוא לרפא את בתו. הלך רבי שלום אל בית המושל והתפלל לרפואת בתו החולה. והנה באורח פלא השתנה מצבה וניכרו על פניה סימני התאוששות ושיפור בבריאותה.

ניגש המושל לרבי שלום ונשק את ידיו בהתרגשות. אח"כ ביקש להעניק לו דורון חשוב, אולם רבי שלום דחה את מתנתו באומרו: "איני רוצה מאומה, רק אל תעשה רעות לבני עמי".

מיד הבטיחו המושל להפסיק מיד את השיסוי שערך נגד היהודים ולהשיג לב לבי יפגע בהם איש.

אורות ממזרח

לשאת בעול צערו של תלמיד

פעם טרח הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל לנסוע לחתונה בבני ברק, כאשר החתן לא רק שאינו מתלמידיו אלא אף אינו מכירו. לפליאת מקורבו הסביר לו ראש הישיבה את נימוקו:

"לחתן יש אח מבוגר שעדיין אינו נשוי, והוא מתלמידי הישיבה, אני משער שיעצב בשעת החתונה על גורלו המר שעדיין לא זכה להנשא. על כן הנני מטריח עצמי לבוא ולרקוד עם תלמיד זה ולשמחו כראוי". ואכן כך הוי. הופעתו של ראש הישיבה בחתונה וירקודיו עם האח המבוגר, שמחו אותו עד מאוד.

ישורון - יח

הנלוו פוקדש לעילוי נשמת

ר' יצחק בן ר' אהרן זאב הכהן ז"ל

נלב"ע ביום י' טבת

ת.נ.צ.ב.ה.

מעלה לאדם המוסר עצמו להצלת הזולת ולמען עשיית חסד עמו!

נלמד מהפסוק: "ותיראן המילדות את האלוקים ולא עשו כאשר דיבר אליהן מלך מצרים ותחיין את הילדים" (פרק אי"ז)

ואמרו חז"ל (סוטה יא): "לא דיין שלא המיתו אותם אלא אף סייעו להחיותם. היו מספקות להם מים ומזון". ומובא במדרש: "וכי מאחר שלא עשו כאשר דיבן אליהן אין אנו יודעים שקיימו את הילדים, למה הוצרך הכתוב לומר ותחיין את הילדים? יש קילוס בתוך קילוס, לא דיין שלא קיימו את דבריו אלא עוד הוספו לעשות עמהם טובות. יש מהן שהיו עניות, והולכות המילדות ומגבות מים ומזון מבתיהן של עשירות ובאות ונותנות לעניות, והן מחיות את בניהן. הוא שכתב "ותחיין את הילדים". (מד"ד - שמות א"טו).

דרשו חז"ל בגמרא (סוכה מט:): מאי דכתיב "הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש מעמך כי אם עשות משפט ואהבת חסד..." עשות משפט זה הדין ואהבת חסד זו גמילות חסדים וכו'. עוד אמרו (שם): בשלושה דברים גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה, צדקה בממונו, גמילות חסדים בין בגופו בין בממונו. צדקה לעניים, גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים. צדקה לחיים, גמילות חסדים בין לחיים בין למתים.

וכתב רבינו בחיי ז"ל (בספרו כד הקמח): "וצריך אדם להזהר במדת החסד, שעם מדה זו יתמשל לבוראו יתברך וילך בדרכיו, כי המדה הזאת היא ממדותיו ובה הוא יתעלה מנהיג עולמו. וכן אנו אומרים בתפלת יוצר, המנהיג עולמו בחסד, ובו נברא העולם שנאמר "אמרתי עולם חסד יבנה" (תהלים פ"ג). וכל הזהיר במדת החסד הוא מי שנפשו שפלה והוא הירא את השי"ת. והמדה הזו שהחזיק בה בחייו שואבת נשמתו לחיי העולם הבא, והיא מחופפת עליו בעטרה לראש. הוא שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קג"ז) "וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בנים".

המילדות מסרו עצמן לעשות חסד ולהחיות את הילדים, ואף שסייע להם הקב"ה והצליח מעשיהן בדרך ניסית, זכו לשכר גדול, וכפי שאירע אצל בת פרעה, אחרי שעשתה מצידה את כל שבגבול יכולתה (בהושטת ידה) כדי להציל את משה, סייע לה הקב"ה בדרך ניסית (שנתארכה ידה) ואעפ"כ סיוע זה לא מנע ממנה לקבל שכרה. כמבואר במדרש.

זה מביא אותנו למסקנה שלמד מכאן **החפץ חיים** (בספרו עה"ת) שאל לו לאדם להתעצל מלהציל את מי שזקוק להצלה ואפילו אם לפי ראות עיניו לא יעלה בידו בדרך הטבע להצילו, מכל מקום בל יעמוד מנגד, אלא יתעסק בהצלה עד מקום שידו מגעת, ומשם ואילך תעשה ההצלה מאליה בדרך נס. כך הוא טבע הנס שמופיע כמילוי להשתדלות הטבעית שקדמה לה.

הרב שהחיה את הילדים...

עוד לפני שהתחיל הרב מפוניבז - הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל בהקמת "ישיבת פוניבז" בבני ברק, הקדים ויסד בה את המפעל הגדול "בתי אבות", שנועד לקליטת מאות ואלפים יתומי השואה שהובאו ארצה. הוא השקיע במפעל זה את דם-התמצית של הלב והנשמה שלו.

היה זה מצידו מעשה הקרבה רב ועצום. שוו בנפשכם: ראש ישיבה מהולל זה עשרות בשנים (בעירת פוניבז' בליטה), מחליט פתאום בשנות הזקנה להשתפל אל חינוך הדרדקים הגלמודים, ולשאת לבדו בכל טרחם ומשאם, לחבק וללטף כל ינוקא כאמא המלטפת את הבן היחיד שלה. אכן, נפשו ידעה מאוד, כי זה הדבר שהשם אלוקיו דורש ממנו בשעה הזאת.

אמר פעם הגאון רבי שמואל רזובסקי זצ"ל, שכל מי שהתבונן ביחסו הנפלא של הרב מפוניבז' לילדי "בתי אבות", ראה בעליל שאינו רק אביהם הכללי של ה"בתים", אלא הוא אביו המיוחד של כל ילד יהודי באשר הוא. כאשר מישהו שאל אותו מתוך סקרנות: "מה חושב מר לעשות בילדים הפליטים הלא בגלל הנסיבות והתנאים האכזריים שגדלו בהם, מעטים הסיכויים לעשותם תלמידים שתורתם אומנותם?"

השיב לו הרב כהנמן: "ראית מימך אבא המתכנן מראש מה "כדאי" לו לעשות מילדיו? וכי לא זו דרכו של אבא טוב ומסור, שמהלך לפי רוחו של כל אחד מילדיו בהתאם לכישוריו ויכולתו שלו, ומשתדל לנתב אותו בהתאם למה שחושב כי טוב הוא בשביל הילד דוקא, לא בשביל עצמו?! בהוסיפו בעונה וביישנות: "והלא כולם המה הילדים שלי..."

ולשאלת בנו רבי אברהם כהנמן שליט"א, מה ראה על ככה, להקדיש את מרצו באופן מופלג למען היתומים, בעוד הוא מדבר כל הזמן על הקמת הישיבה כמשאת נפשו? השיב בקצרה: "כבר אמרו חז"ל (סוטה יד) "תורה תחילתה חסד", ואם כן זו הדרך ללכת בה, כשאתה בא לבנות תורה..."

הרב מפוניבז'

מצוה גוררת מצוה...

עני ואביון התייצב לפני הגה"צ רבי חיים מצאנז זצ"ל והראה לו את מנעליו הקרועים: ימות הגשמים ממשמשים ובאים ואין בידו מעות לקנות מנעלים.

בדיוק באותה השעה נכנס לבית בנו הגדול של רבי חיים, הוא הרה"צ רבי יחזקאל משינאווא זצ"ל. פנה אליו אביו ואמר לו: "בני, רצוני לדעת מדת נעליו של איש זה. על כן אבקשך לחלוץ את מגפיקי כדי שימדוד ויאמר האם נצרך הוא למגפיים גדולות או קטנות יותר".

חלץ רבי יחזקאל מגפיו. מדדן העני ואמר: "רבי, הן תואמות בדיוק את מדתי!" "שמח רבי חיים מאד, הוא פנה אל בנו ואמר: "במצוה גדולה זכית, בני! אבל הרי לא תוכל ללכת יחף. על כן הכנס למטתי ושכב בה..."

הלך העני לדרכו, והנה גביר אחד מחסידי צאנז נכנס אל הבית ונחרד לראות את בן הרבי שוכב במטה בצהרי היום. ניגש אליו ושאלו האם חלה ח"ו.

"**חלילה**" - השיב רבי חיים במקומו - "אלא שאין לו מגפיים, ואי אפשר שילך יחף!"

מיד הוציא הגביר כסף מכיסו ושלח לקנות זוג מגפיים. שמח רבי חיים ואמר: "האח! מצוה גוררת מצוה. שורה של יהודים עשו עתה שרשת של מצוות!"

באהלי צדיקים

מצוה להוכיח את הזולת [בדרכי נועם] על כל עוול, ולתקן כל דבר הנעשה שלא כהוגן!

נלמד מהפסוק: "והנה שני אנשים עברים ניצים ויאמר לרשע למה תכה רעך" (פרק ב"ג)

לומדים אנו מכאן - כותב החתם סופר - מדתו של משה רבינו שלא יכל להביט ולראות עוול ולכן הוכיח את הרשע ואמר לו "למה תכה רעך". ולא רק עוול הנעשה בישראל לא יכל לסבול, אלא אף את בנות יתרו הציל מיד הרועים שגירשו.

בגדר חיוב התוכחה אמרו חז"ל בגמרא (יבמות סה:): כשם שמצוה על האדם לומר דבר הנשמע, כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע. רבי אבא אמר: חובה! שנאמר "אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך".

וכתב הרמח"ל ז"ל (בספרו **מסילת ישרים** פרק כ.): "הנה התורה צייתה" הוכח תוכיח את עמיתך" (ויקרא יט). וכמה פעמים יכנס אדם להוכיח חוטאים במקום או בזמן שאין דבריו נשמעים, וגורם להם להתפרץ יותר ברשעם ולחלל את ה' להוסיף על חטאתם פשע, הנה בכיוצא בזה, אינו מן החסידות אלא לשתוק. וכך אמרו חז"ל: כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר את שאינו נשמע".

וביאר המהר"ל זצ"ל (בחייושי **אגדות** יבמות סה:): מדוע יש מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, משם שעי"ז מבזה דבר ה' והוא בזיון גדול יותר, שמבזה את התורה, לפיכך כשם שמצוה לומר דבר הנשמע שהוא כבוד השי"ת, כך מצוה שלא לומר דבר שהוא כנגד כבודו יתברך. ורבי אבא סובר שזה חובה שלא לומר דבר שאינו נשמע, ולא רק מצוה, משום שע"י שאומר דבר שאינו נשמע מביא רעה על עצמו שישנאהו הרשע. עכ"ד המהר"ל.

לאור האמור נוכל לבאר בטוב טעם את הפסוק בתחילת פרשת "בא": "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו" וגו'. והדברים לכאורה צריכים ביאור: וכי זו סיבה שמשה יבוא אל פרעה כאשר ידוע מראש שפרעה לא ישמע?!

אלא כך ביאור הפסוק: משה אכן חשש שאם פרעה לא ישמע כפי שאירע בפעמים הקודמות, אזי יגרם בזיון לדבר ה', שהרי, כפי שביאר המהר"ל, זהו הטעם למצוה "שלא לומר דבר שאינו נשמע" שע"י מבזה דבר ה' יותר. וחשב משה שמשום זה עדיף להמנע ולא לבוא לפרעה. על כן אמר לו השי"ת, כי העובדה שפרעה לא ישמע, היא הסיבה דוקא כן לבוא אל פרעה, ואף שאכביד את לבו ולא יאבה לשמוע, אין לחוש שיהיה מכך בזיון דבר ה', שכן, אדרבה, התוצאה תהיה ריבוי כבוד שמים כפי שממשיך הפסוק ואומר: "למען שיתי אותתי אלא בקרבו ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותתי אשר שמתי בם..."

תוכחתו של המגיד מדובנא

מסופר על המגיד מדובנא - רבי יעקב קראניץ זצ"ל שבא פעם לעיירה קטנה אשר רוב אנשיה היו עניים ואביונים. הוא נכנס לבית הכנסת של העיירה וביקש רשות לשאת דרשה. ואולם לדאבונו לא הרשו לו הגבאים. לאחר הפצרות רבות נענו לו הגבאים, אך בתנאי שלא יאמר יותר מעשרים מילים...

עלה המגיד מדובנא לבמה ואמר את עשרים המילים הבאות: "שלמה המלך אומר במשלי "תחנונים ידבר רש ועשיר יענה עזות?" (משלי יח"ג) ממילא אין מניעה מצידכם. ובא לציון גואל במהרה בימנו אמן..."

לאחר שירד המגיד, עטו עליו הגבאים וביקשו שיפרש להם מה הייתה כוונתו בדברים אלו. פירש להם המגיד את דבריו:

העשיר טוען כי העניים אשמים בסיבת אריכות הגלות שכן הגמרא אומרת (בסוטה מט) "בעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגי" אצלנו העשירים לא חסר חוצפה שהרי נאמר "עשיר יענה עזות" ורק אצל העניים שחסרה החוצפה הם שמעכבים את ה"עקבתא דמשיחא". ואילו העניים טוענים: אדרבה, העשירים אשמים באריכות הגלות שכן חז"ל אומרים (סנהדרין צז) "אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס". אצלנו הדבר מתקיים, אבל לא אצלכם!

הפטיר המגיד: הוא אשר אמרתי, שמצדכם אין כל מניעה שיתקיים "ובא לציון גואל" לפי שאתם גם עניים וגם מקיימים את ה"חוצפא יסגיא" הדרוש לעקבתא דמשיחא.

אמירה יפה

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

- מאיזה פסוק בפרשה לומדים שהכרת הטוב חשובה יותר אף מגאולתם של ישראל?
- מה גורם לשיבוש דעתו של אדם עד שמסוגל להשיב למטיבו רעה תחת טובה?
- מהיכן השיגו המילדות את כוחן המופלא לעמוד בתוקף ובגבורה כנגד גזירתו של פרעה?
- מה כה חמור וגרוע ב"עזי פנים" עד כי אמרו חז"ל (תענית ז:): "אין הגשמים נעצרים אלא בגלל עזי פנים"?
- ב"הגדה של פסח" אומרים: "שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן ביקש לעקור את הכל". מדוע כה חשוב להדגיש בליל פסח שלבן גרוע הוא מפרעה?
- לשם מה זקוקים לשמח חתן וכלה, וכי חסרה להם שמחה? והרי נאמר "ומשוש חתן על כלה ישיש עליך אלוקיך", משמע, שאין שמחה גדולה יותר משמחתם, ואם כן, מה הענין לשמח לב שמח?
- על מה ולמה טרח רבי חיים שמואלביץ זצ"ל לבוא בזקנתו ובמזג אויר סגרירי עד שכונת קטמון לשמחת "בר-מצוה" של ילד שאינו מכיר?
- איך הצליח רבה של לודז' - הגרא"ח מייזל זצ"ל, לעצור בבת אחת את המגיפה הנוראה שהשתוללה בעיר ימים רבים?
- כיצד הציל הגרי"ל חסמן זצ"ל, בעת הפרעות בחברון, תלמיד ישיבה שברח מקבוצת ערבים שרדפה אחריו להורג?
- מצאו פעם את הסבא מסלבודקה עומד בתפילה על תלמידו ליד ביתו של התלמיד... וכי לא יכל להתפלל עליו בבית הכנסת?

על שאלות אלו ועוד רבות אחרות, תוכלו למצוא תשובות מעניינות בספר המבוקש **איש לרעהו**

(פרשת שמות: עמודים ג - פ"ג) ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות **לפרטים: 02-5869073**

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

השלם זה הבנין !

בציפיות המרובה ממנה סובל שכנו, הוא הביע נכונות מיידית לגשת לתוכנית ההרחבה. למרות הכסף - ושאר המאמצים - שהיה עליו להשקיע בעניין, וכל זאת נגד רצונו הטבעי והבסיסי!

"בשבילך אעשה זאת! בשבילך אעשה זאת!" בישר לו השכן המבוגר.

* * *

הטלפון בבית צלצל. על הצג הופיע המספר של האחייך. "אה, זה המפקח החינוכי" חלפה מחשבה בראשו של הדוד. הוא הרים את השפופרת ושמע את בקשתו הבלתי שגרתית של האחייך.

מה שקדם לשיחת הטלפון הייתה החלטת מיודענו, שעליו להשיב טובה לשכן המבוגר. אך כיצד עושים זאת? לאיזה טובה הוא זקוק, וכיצד דווקא הוא יוכל לספק לו זאת? בשיחה עם רעייתו הגיע מיודענו למסקנה שיש להשקיע מאמץ למצוא שידוך עבור בנו של השכן. הבחור כבר היה בן 39 והמשימה הייתה נראית לא קלה. בנוסף לכך, השכן המבוגר השתייך לחוג הדתי-לאומי, ואילו מיודענו נזקקו שיש להשיב טובה לא אחת. האם דווקא הוא יוכל למצוא שידוך מתאים?! אין זו אלא משאלת לב רחוקה מהתגשמות.

לפתע הוא נזכר שיש לו דוד שמשתייך לחוג זה. עד כמה שהרעיון נשמע רחוק, הוא החליט להתקשר לדוד ולשאול אותו שמא הוא מכיר הצעה מתאימה.

באותו לילה התקשרה הדודה לביתו של מיודענו, וסיפרה שיש לה תלמידה בגיל 30 - מהנדסת במקצועה. "מהנדסת!" הרהר מיודענו "זה מתאים! הרי גם הבחור הינו מהנדס במקצועו!" כן. בדיוק כך התחיל השידוך, כאשר ההתאמות היחידות היו הגיל והמקצוע.

בקיצור: לזוג המהנדסים כבר נולדו עד היום שני ילדים בריאים ומאושרים! כאשר שוררו האורחים במסיבת האירוסין את "בורא עולם בקנין - השלם זה הבנין" הם ידעו שהפעם יש למילים הללו משמעות כפולה!

* * *

בפרשת השבוע מצווה יתרו על בנותיו לגמול חסד עם משה רבינו "קראן לו ויאכל לחם" (שמות ב, כ). רש"י על הפסוק "שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו" (קהלת יא, א) מבאר שיתרו חשב שמדובר באדם מצרי שהוא לעולם לא יראה אותו שוב, ובכל זאת ביקש לגמול עימו חסד. ולבסוף זכה - בזכות מעשה החסד - להשיא את ביתו! ולא עוד אלא שחתנו, משה רבינו, מלך על ישראל והכניס גם אותו תחת כנפי השכינה.

"בשבילך אעשה זאת!" הכריז השכן המבוגר באזני מיודענו כאשר הסכים להשתתף בבנייה. ומשמיים חייכו וענו כנגדו בנוסחה הידועה: "כל מאי דעבד אינש - לגרמיה הוא דעביד!" כל מה שאדם עושה - לעצמו הוא עושה!

את הסיפור הבא שמע ראש מכון 'אהבת-אמת', הרה"ג נפתלי וינברג שליט"א, מבעל המעשה. כידוע מפיך המכון חוברות לימוד לילדי התתי"ם - בעניינים שבין אדם לחברו. לשם כך מסייר רבות ראש המכון בין המוסדות, במאמץ להכפיל את מספר הילדים שמשתתפים בפרויקט הנפלא. באחד הביקורים בתלמוד תורה מסוים, פנה אליו המפקח החינוכי ואמר:

"ארע עימי סיפור אישי, ונראה לי שהוא מאוד מתאים לגיליון 'איש לרעהו'!"

הנה הסיפור לפניכם:

אנשים רבים שהתנסו בהרחבת דיור, הגיעו למסקנה שאת עיקר מאמץ הבנייה אין להשקיע בבניית קירות, אלא בבניית יחסי שכנות טובה. סוף כל סוף את הקירות יבנו הפועלים - אבל את הסכמת השכנים לבנייה בעל הבית בעצמו צריך להשיג!

קשה לנתח את 'הפסיכולוגיה' שעומדת מאחורי נושא הבנייה, אך יודעי דבר אומרים שמדובר בתופעה מרתקת שראוי לחקור אותה. כמעט אין מי מאיתנו שלא נחשף לסיפור עגום של סכסוך על רקע בנייה בבנין ציבורי.

מיודענו, המפקח החינוכי, התגורר בקומה הרביעית של בניין דירות. כאשר צמחה משפחתו נוצר לו צורך להרחיב את הבית. מבחינת תנאי המבנה והשטח, ניתן היה להוסיף לבית שני חדרים. אך ההרחבה הייתה מותנית בכך, שגם שאר הדיירים ירחיבו את ביתם.

בשיחות גישוש עם שכניו הסתבר לו שכמעט כולם מצויים באותה מצוקת דיור, והם ישמחו להרחיב את ביתם - למרות ההשקעה הכספית הכרוכה בכך. כולם הבינו שכל חלופת מגורים אחרת, תעלה הרבה יותר יקר.

בין יתר השכנים, ניגש מיודענו גם אל השכן שהתגורר ממש מתחתיו, בקומה השלישית. השכן קיבל אותו בסבר פנים יפות, אך נאלץ להשיב את פניו ריקם. מדובר היה בשכן מבוגר, שבביתו התגוררו בן ובת מבוגרים שלא נישאו. הבן הרווק היה בן 39.

"אין לי צורך להוסיף חדרים" טען השכן המבוגר בגילוי לב "המשפחה שלי אינה גודלת, ומספיק לי מה שיש לי". מיודענו שמע את הטיעון וקלט שמדובר בדברי טעם. מדוע שהשכן המבוגר יסכים להכניס את עצמו להשקעה כספית; להפרעות רעש; ולכל שאר הטרטורים שקשורים לבנייה? מה זה חסר לו?!

אך מצד שני - מספר מיודענו - "לא הייתה לי ברירה. ידעתי שעומדות בפני שתי אפשרויות: או שהשכן יסכים להשתתף בתוכנית ההרחבה, או שאני אאלץ להחליף דירה!"

בלית ברירה הוא ניגש אל השכן המבוגר, וניסה לשכנע אותו להסכים להרחבה לא עבור עצמו, אלא עבור שכנו!

וראה זה פלא: דווקא סגנון זה עבד. כאשר נוכח השכן המבוגר